

Demir-çelik sektörü, küresel ekonomik yavaşlama ve arz-talep dengesizlikleri nedeniyle zor bir yıl geçiriyor. Özellikle Çin'deki ekonomik durgunluk ve küresel ticaretteki belirsizlikler sektörü olumsuz etkiledi. Ancak, Çin'in açıkladığı teşvik paketleri ve Türkiye'nin aldığı damping önlemleri, yerli üreticiler için önümüzdeki döneme ilişkin umut veriyor. Bu gelişmelerin, hem küresel talepte iyileşme yaratması hem de iç piyasada haksız rekabetin önüne geçmesiyle, sektörün toparlanma sürecine girmesi bekleniyor.

Üretim

2024 yılı Türkiye'nin çelik üretimi açısından başarılı geçti. Dünya Çelik Birliği'nin verilerine göre, Türkiye'nin ham çelik üretimi Ocak-Eylül döneminde 27.9 milyon tona ulaşarak bir önceki yıla göre %13,8 artış gösterdi. Bu yükselişin ana nedeni, ihracat pazarlarında gözlemlenen talep artışı oldu. İhracatta canlılığı 22 Ekim tarihinde açıklanan Ereğli Demir Çelik finansal tablolarında da görmek mümkün. Geçtiğimiz sene ilk 8 ayda 6,4 milyon ton ihracat yapan Ereğli, bu sene aynı dönemde 8,9 milyon ihracat gerçekleştirdi. Ton bazında yıldan yıla %39'luk bir ihracat artışı gözlemliyoruz. Eylül 2024'te Türkiye'nin aylık çelik üretimi 3,1 milyon ton seviyesinde gerçekleşti. Diğer büyük çelik üreticilerine kıyasla Türkiye'nin üretiminde artış meydana geldi. Deprem bölgesinin ihya süreci de Türkiye'de çelik talebinin canlı kalmasının bir başka sebebi olarak karşımıza çıkıyor.

Bölgeler	Eylül 2024 Üretim (Milyon)	% Değişim (Eylül 24/23)	Ocak-Eylül 2024 Üretim	% Değişim (Kümülatif)
Afrika	1.9	2.6	16.6	2.3
Asya ve Okyanusya	105.3	-5	1032	-2.5
Avrupa	10.5	0.3	97.8	1.5
Diğer Avrupa	3.6	4.1	33.1	7.8
Ortadoğu	3.5	-23	38.4	-1.5
Kuzey Amerika	8.6	-3.4	80	-3.9
Rusya ve diğer BDT + Ukrayna	6.8	-7.6	64.9	-2.5
Güney Amerika	3.5	3.3	31.4	0
Toplam 71 Ülke	143.6	-4.7	1394.1	-1.9

Arz Yönlü Baskılar

2024 yılında Çin'in çelik üretiminde ihracata dayalı büyüme beklentisi öne çıkıyor. Mevcut tahminlere göre, Çin'in çelik ihracatının yıl sonuna kadar 101 milyon ton seviyelerine ulaşması bekleniyor. Bu, iç piyasada yaşanan talep eksikliğini telafi etmek için ihracatın daha fazla ön plana çıkarıldığını gösteriyor. Eylül 2024'te açıklanan teşvik paketi, Çin'in çelik sektörü başta olmak üzere birçok sanayi dalına yönelik önemli mali destekler sağladı. Bu teşvikler, hem finansal piyasalar hem de sanayi üretimi üzerinde kısa vadeli bir toparlanma sağladı. Ancak, iç talebin yeterince güçlü olmaması ve uzun vadede süregelen yapısal sorunlar, bu toparlanmanın sürdürülebilirliği konusunda belirsizlik yaratıyor.

Teşvik Paketi

Eylül 2024'te Çin, ekonomideki durgunluk ve deflasyonist baskılarla mücadele etmek için geniş kapsamlı bir teşvik paketi açıkladı. Bu paketin hedefi, iç talebi artırmak ve özellikle zayıflayan emlak sektörü başta olmak üzere ekonomiyi canlandırmaktır. Çin Merkez Bankası (PBoC), bankaların zorunlu karşılık oranlarını düşürerek likiditeyi artırmayı ve altyapı projelerine ek finansman sağlamayı amaçlayan adımlar attı. Son haftalarda hükümet,

ekonomiyi desteklemek adına daha fazla borçlanma alanı yaratmak için yeni teşvikler konusunda da sinyaller verdi.

Özellikle ekim ayında, Çin hükümeti gayrimenkul sektörünü desteklemek için kredi havuzunu iki katına çıkararak 4 trilyon yuana (562 milyar dolar) yükseltti. Ayrıca, inşaat projelerinin hız kazanması ve 1 milyon yeni konutun yapımı için çalışmalar başlatıldı. Bununla birlikte, ipotek (mortgage) faiz oranlarında yapılan indirimler ve yeni altyapı projeleri, Çin ekonomisinde toparlanma işaretleri vermeye başladı. Teşvik paketinin ardından, demir cevheri fiyatlarında ciddi bir artış gözlemlendi. Eylül ayı ortasından itibaren demir cevheri kontratlarının fiyatları 90 dolardan 105 dolara yükseldi. Bu artış, özellikle çelik sektöründe kısa vadede toparlanma sinyalleri verirken, aynı zamanda sanayi üretiminde de canlanmanın işareti oldu. Ancak, Çin'de iç talebin hala zayıf olması ve deflasyonist baskıların sürmesi, bu toparlanmanın sürdürülebilirliği konusunda belirsizlik yaratıyor. Çin'in büyüme hedeflerine ulaşabilmesi için daha geniş kapsamlı mali tedbirlerin gerekli olduğu belirtiliyor.

Damping Önlemleri

10 Ekim'de, yerli üreticilerini korumak amacıyla Çin, Hindistan, Japonya ve Rusya'dan gelen düşük fiyatlı demir-çelik ithalatına karşı önemli dumping vergileri kararı geldi. Resmi Gazete'de yayımlanan karara göre, bu ülkelerden yapılan demir-çelik ithalatına %6,10 ile %43,31 arasında değişen oranlarda dumpinge karşı vergi getirildi. Bu önlemler, yerli çelik üreticilerinin rekabet gücünü artırmak ve dışarıdan gelen haksız fiyat baskılarını azaltmak için alındı.

Özellikle Çin'deki firmalara yönelik olarak uygulanan vergiler dikkat çekici. Han Steel Group Ltd için %36,37, Qian'an Iron&Steel Ltd için %22,61 ve Shanghai Meishan Iron&Steel Ltd için %15,42 oranında dumpinge karşı vergi uygulanmasına karar verildi. Hindistan'daki Tata Steel Limited için %6,10, Rusya'daki Maganitogorsk Iron&Steel Work ve Novolipetsk Steel firmaları için %6,10, Japonya'daki tüm üretici firmalar için ise %9 oranında dumping vergisi uygulamaya konuldu.

Bu dumping önlemleri, Türkiye'nin yerli çelik sektörünü koruma adına attığı önemli bir adım olarak öne çıkıyor. Uygulanan vergiler, iç piyasada yerli üreticilere daha rekabetçi bir ortam sağlayarak fiyatların istikrarlı kalmasına ve ithalat kaynaklı haksız rekabetin önlenmesine katkıda bulunacak. Ayrıca bu vergiler, Türkiye'nin kendi üreticilerini destekleyerek iç piyasada talep artışına karşılık vermesine olanak tanıyacak.

Kardemir Ürün Fiyat Artışları

Kardemir, ağırlıklı olarak inşaat sektöründe kullanılan uzun çelik ürünleri üretiyor. Son dönemde Kardemir ürünlerinde fiyat artışları gözlemliyoruz. Çin'in açıkladığı teşvik paketinin ardından artan ürün fiyatları, iç piyasadaki ürünleri de desteklemeye başladı. Önümüzdeki dönemde dumping karşıtı vergi ve kotalar da Çin gibi düşük fiyatlı üreticilerin oluşturduğu baskıyı hafifletebilir. Örneğin Kardemir'de eylül ayında inşaat çeliği fiyatı 585 dolarken ekim ayında 642 dolara yükseldi. Kangal ve kütük fiyatlarında da benzer bir artış yaşandı.

2024 yılı başında inşaat çeliği fiyatları 635 USD seviyesindeydi ve yıl boyunca yükselerek ekim ayında 642 dolara ulaştı. Kangal fiyatları ise ocak ayında 645 dolardan başlayarak yıl boyunca 600 dolar seviyelerinin üzerinde kaldı. Kütük fiyatları da yılın başında 585 dolar iken, yıl içinde düşüş göstermesine rağmen ekim ayında tekrardan 550 dolar seviyelerine yükseldi.

Tarih	İnşaat Çeliği (Dolar)	Kangal (Dolar)	Kütük (Dolar)
27 Ara 2023	635		
10 Oca 2024	625	645	
31 Oca 2024			585
29 Şub 2024	615	620	565
20 Mar 2024	610	605	545
25 Nis 2024	600	600	545
15 May 2024	610	605	550
6 Haz 2024	595	595	535
3 Tem 2024	590		535
1 Ağu 2024	590	580	535
5 Eyl 2024	585	585	530
19 Eyl 2024	600	600	530
9 Eki 2024	642	640	550

2024'ün son çeyreğinde, Türkiye'nin demir-çelik sektörü, dumping karşıtı önlemler ve iç talep artışı ile güçlenmeye devam edebilir. Önümüzdeki döneme ilişkin en önemli beklenti Çin ve Avrupa ülkelerindeki büyüme verileri ve içerideki faiz indirimleri olacak. Konut geliştiricilerinin iştahı arttıkça içeride çeliğe olan talebin arttığını görebiliriz.